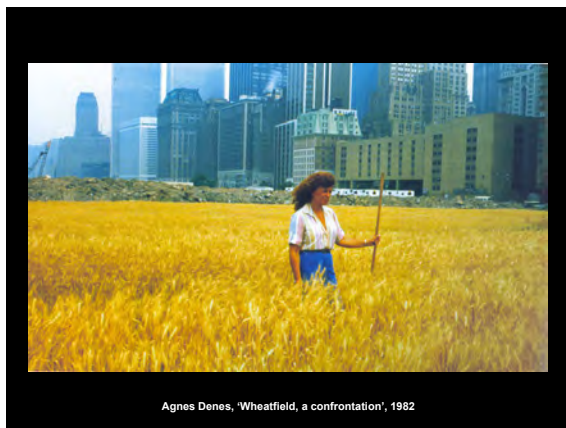

Stroom Den Haag

- Hét kunst- en architectuurcentrum van Den Haag
- Programma's nadrukkelijk gericht op de verbinding kunst en maatschappij:
 - Nu Monument
 - Upcycling
 - Foodprint

Waarom een Foodprint programma?

- Omdat voedsel cruciaal is voor de cultuur, de inrichting, het functioneren van de stad (Carolyn Steel, *Hungry City*)
- Doelstellingen programma:
 - Kennis en informatie verstrekken via tentoonstellingen, lezingen, workshops, films, publicaties en een blog
 - Bewustwording creëren via kunst en projecten in de stad
 - Ideeën in de praktijk brengen via ontwerpstudies en projecten in de stad

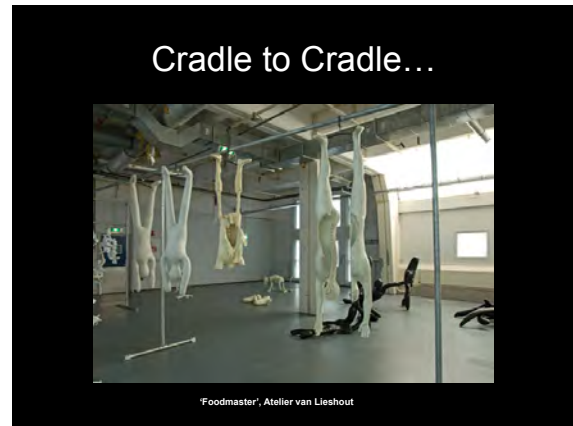
Foodprint verbindt !

Hoe groeit een tomaat?

Kunstproject 'Tomato Habitus', Driessens & Verstappen

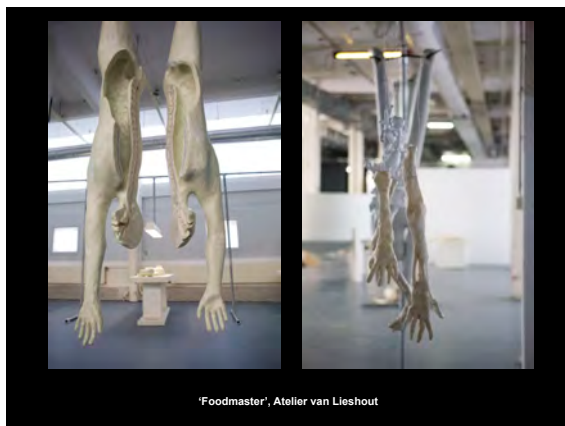

Kunstproject 'Tomato Habitus', Driessens & Verstoppen

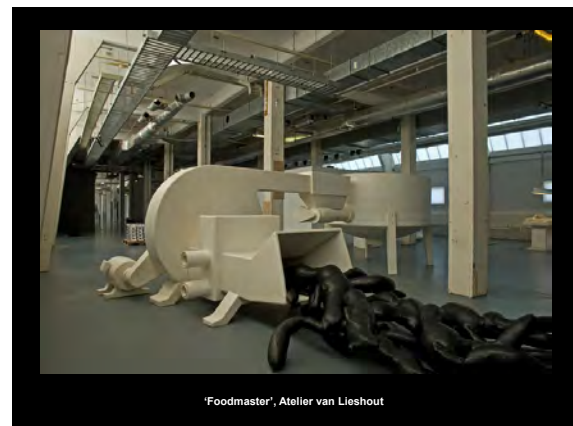

Cradle to Cradle...

'Foodmaster', Atelier van Lieshout

'Foodmaster', Atelier van Lieshout

'Foodmaster', Atelier van Lieshout

Voedselonzekerheid in de (nabije) toekomst door:

- *Peak water* (o.a. Egypte, vmlg USSR)
- *Peak oil* (ca. 2014)
- *Peak Phosphorus* (VS in 2030, rest 50 jaar)
- *Peak topsoils*
- *Peak population* (9 miljard in 2050)

Actuele voedselgerelateerde problemen:

- Obesitas (> 1 miljard wereldbevolking)
- Honger (1 miljard)
- Genetische diversiteit hoofdvoedsel (plant en dier) neemt af
- Zorgwekkend dierenwelzijn bio-industrie
- Klimaatverandering
- Afname bio-diversiteit
- Concurrentie om schaars land van boeren met stad

Noodzaak **groene** groei in steden als Den Haag

- Steden 2% aardoppervlak, > 50% wereldbevolking, 80% *global foodprint*
- Voedsel is ideale katalysator voor groene groei, want raakt aan:
 - biodiversiteit
 - metabolisme stad
 - bodembeheer etc

Voedsel in de stad: utopie of realiteit?

Kunstenaars, vormgevers en architecten doen in het kader van Foodprint voorstellen om voedselproductie terug te brengen in de stad.

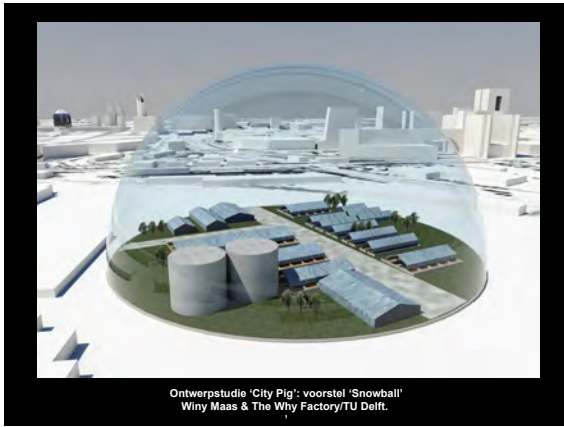

Fritz Haeg. His home base since 2001 is a geodesic dome in the hills of Los Angeles

'City Pig' ontwerpstudie Winy Maas & The Why Factory/TU Delft

- Ontwerpstudie naar de mogelijkheid van een stadsvarkenshouderij in Den Haag
- 205 zeugen, 4.330 vleesvarkens per jaar
- Energie voor 5.100 huishoudens op basis van bioergas
- Voedsel voor 7.398 inwoners (41 kg per jaar)
- Bemesting voor het land
- Ism Innovatienetwerk en LTO Nederland Vakgroep Varkenshouderij

'Park Supermarkt'

ontwerpstudie Van Bergen Kolpa Architecten

- Ruimtelijk model voor een landschappelijk supermarkt
- Inzet polderlandschap t.b.v. de voedsel- en recreatiebehoefte in de randstad (functiemenging)
- I.s.m. Vincent Kuypers (Alterra Wageningen)
- In opdracht van Stroom Den Haag en Provincie Zuid-Holland

'Eetbaar Park' kunstproject Nils Norman

- Test permacultuur in de stad Den Haag
- Duurzaam paviljoen en tuinen in het Zuiderpark en bij Amateurtuindersvereniging Nut en Genoegen
- Bewustwording kritische kweekcultuur
- Voorlichting en scholing, maar ook tuinieren en ontmoeten
- I.s.m. G'Aarde Gezonde Gronden en Natuur en Milieueducatie/Communicatie Gemeente Den Haag

Nils Norman, kunstproject 'Eetbaar Park'

Nils Norman, kunstproject 'Eetbaar Park'. Bouw paviljoen

Nils Norman, kunstproject 'Eetbaar Park.' Fabricage strobaalwanden paviljoen.

Nils Norman, kunstproject 'Eetbaar Park'. Dakconstructie paviljoen.

Kunstproject 'Eetbaar Park', Nils Norman. Projectteam voor paviljoen in aanbouw.

Nils Norman, kunstproject 'Eetbaar Park'. Aanleg groen dak.

Nils Norman, kunstproject 'Eetbaar Park'.

Nils Norman, kunstproject 'Eetbaar Park'. Kinderen in de tuin in het Zuiderpark

Nils Norman, kunstproject 'Eetbaar park'

Opening 'Eetbaar park' 22 oktober 2010 door wethouder Baldeuwingsh

'Foodscape Schilderswijk'

kunstproject Debra Solomon

- Binnentuinen en openbare ruimte voorzien van eetbaar groen
- Aanleg en onderhoud met bewoners
- Samenwerking met woningbouwcorporatie
- Uitvoering project 2010-2012

Eetbare Schilderswijk

Kunstproject Foodscape Schilderswijk, planten van fruitbomen door Debra Solomon en buurtbewoners

Foodprint stadsgids

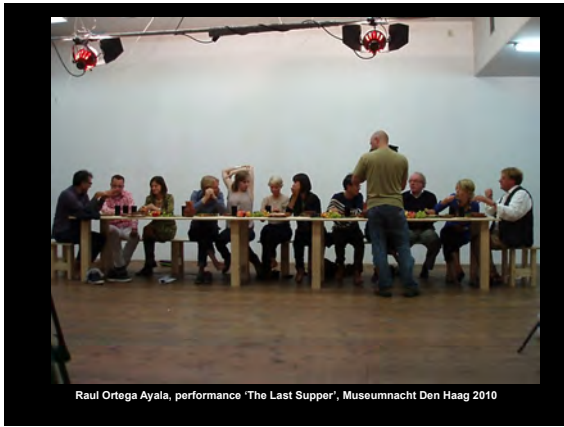
- Publicatie maakt zichtbaar hoe voedsel verweven is met de stad en deze mede vormgeeft
- Uitgave i.s.m. NAI

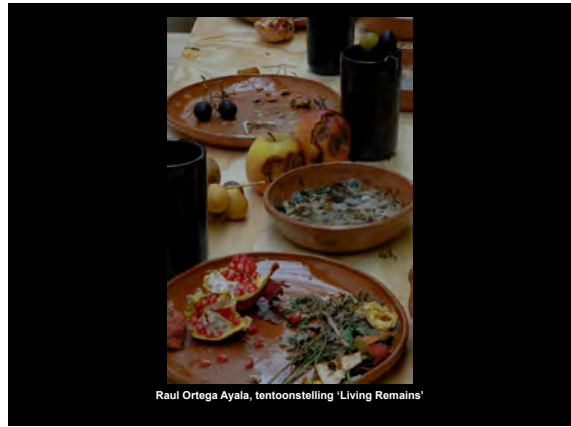
Foodprint Filmprogramma, 2010

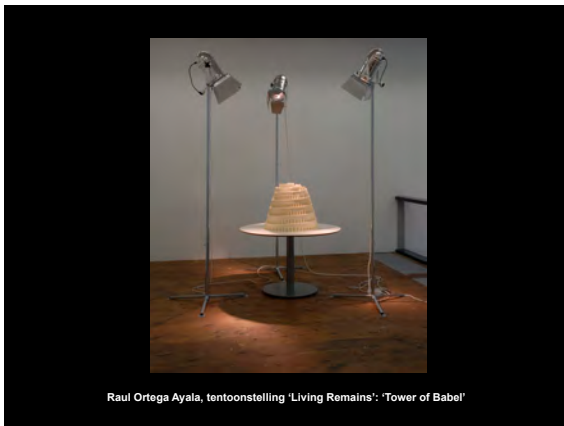
Foodprint educatie
Workshops shushi maken door food designer Taji the Chef

Raul Ortega Ayala, performance 'The Last Supper', Museumnacht Den Haag 2010

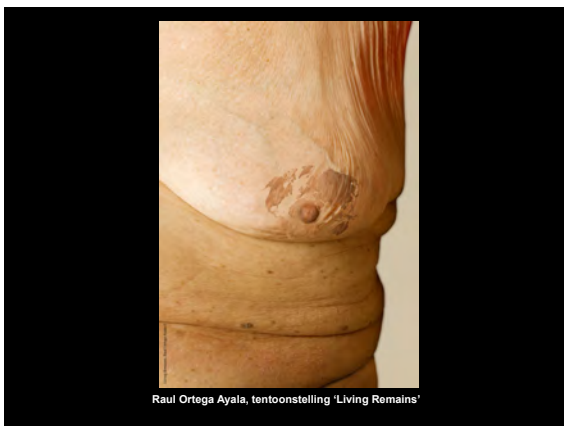
Raul Ortega Ayala, tentoonstelling 'Living Remains'

Raul Ortega Ayala, tentoonstelling 'Living Remains': 'Tower of Babel'

Raul Ortega Ayala, video still uit tentoonstelling 'Living Remains' (Festival Tomatino)

Raul Ortega Ayala, tentoonstelling 'Living Remains'

Actuele ontwikkelingen stadslandbouw in Nederland

- Verbreding landbouw in peri-urbane gebieden (groene diensten, zorg)
- Landbouw in 'haarvaten' stad (tuinen, groene daken, parken, groenstroken, balkons)
- Veelal *slow* en *low tech* karakter, ook ideeën voor *high tech*
- Raakt aan diverse beleidsvelden: gezondheid, sociale cohesie, welzijn, duurzaamheid, ecologie

Onderzoek 'Voedsel voor de stad'

- Interviews met stakeholders (bedrijven en organisaties die een belang vertegenwoordigen op het gebied van voedselproductie) om zicht te krijgen op kansen voor een voedselproducerend systeem in Den Haag.
- Waar kan het? Welke producten moet het leveren? Voor wie is het? Wie kan het doen?
- Als pdf downloadbaar van website www.stroom.nl en als boekje te bestellen bij Stroom Den Haag.

Stellingen

1. Beoefening van stadslandbouw van strategisch belang voor steden als Den Haag
2. Stadslandbouw kan op termijn deel van lokale voedselbehoefte stillen (zie ook ervaring in Cuba)
3. Stadslandbouw is ideaal als katalysator groene groei
4. Stadslandbouw kan innovatief Nederlands exportproduct worden; stad als *incubator*
5. Stadslandbouw vraagt om ontschotting gemeentelijk beleid doordat voedsel diverse beleidsterreinen bestrijkt

Meer informatie over Foodprint

- www.stroom.nl
- www.foodprint.stroom.nl
- Peter de Rooden, medewerker Stroom Den Haag
prooden@stroom.nl of 070-3658985

